

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 18 września 2014 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w sprawie, prowadzonej za sygnaturą akt VIII C 2927/13, z powództwa (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w Ł. przeciwko R. P. i E. P. o zapłatę kwoty 2.326,42 zł w punkcie 1. oddalił powództwo, w punkcie 2. nakazał ściągnąć od powoda (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w Ł. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwotę 1729,73 zł tytułem nieziszczonych kosztów sądowych.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości apelacją powód zarzucając m.in. naruszenie prawa procesowego, tj. przepisu art. 100 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. polegające na zaniechaniu rozstrzygnięcia o kosztach postępowania w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie, pomimo faktu, iż strona powodowa wygrała w części proces (tj. w zakresie kwoty 1543,87 zł), wobec czego należy jej się od strony przeciwnej częściowy zwrot poniesionych kosztów procesu.

W konkluzji do tak sformułowanego zarzutu apelujący wnosił o zamianę zaskarżonego wyroku również poprzez zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w Ł. kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm prawem przewidzianych, ewentualnie zaś o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, a nadto wnosił o zasądzenie na rzecz strony powodowej kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm prawem przewidzianych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja w zakresie w jakim została skierowana do rozstrzygnięcia o kosztach procesu podlega odrzuceniu z braku przedmiotu zaskarżenia.

Podstawową przesłanką dopuszczalności środka odwoławczego jest istnienie substratu zaskarżenia. Substratem takim może być tylko zawarte w sentencji wyroku negatywne rozstrzygnięcie o żądaniu strony skarżącej.

Jak wynika z treści przepisu art. 367 § 1 k.p.c., apelacja do Sądu drugiej instancji przysługuje od wyroku Sądu pierwszej instancji. Wyrok niezależnie od tego, czy uwzględni powództwo, czy też oddała je, może być skutecznie zaskarżony tylko w takiej części, w jakiej istnieje (sententia existens) (patrz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2003 r., V CZ 108/03, LEX nr 602397).

W tym miejscu trzeba zauważyć, że w kodeksie postępowania cywilnego przepisem, który określa treść sentencji wyroku, jest art. 325 k.p.c. Według tego przepisu sentencja powinna zawierać rozstrzygnięcie Sądu o żądaniach stron.

Formuła sentencji zaskarżonego wyroku dokładnie określa o czym orzekł Sąd Rejonowy, a mianowicie Sąd ten oddalił powództwo w części, od której został wniesiony sprzeciw od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, a także nakazał ściągnąć od powoda (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w Ł. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwotę 1729,73 zł tytułem nieziszczonych kosztów sądowych. Powyższe orzeczenie zapadło bowiem na skutek rozpoznania wniesionego przez pozwanych sprzeciwu od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 9 lipca 2013 r., w którym zaskarżyli go jedynie w części, tj. w zakresie kwoty 2.326,42 zł, nie uznając powództwa w tym zakresie i wnosząc o jego oddalenie.

Sąd drugiej instancji po zapoznaniu się z treścią apelacji doszedł do przekonania, iż w niniejszej sprawie zachodzi brak substratu zaskarżenia w zakresie w jakim została ona skierowana do rozstrzygnięcia o kosztach procesu. Powoduje to konieczność odrzucenia apelacji w tym zakresie.

Sąd Okręgowy w pełni podzielił wielokrotnie wyrażony w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd w przedmiocie konsekwencji wniesienia apelacji od orzeczenia nieistniejącego (patrz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21

października 1986 r., III CRN 244/86, OSNCP 1988, poz. 17, a także orzeczenia z dnia 28 maja 1998 r., III CKN 409/98 i z dnia 4 listopada 1998 r., I CKN 409/98, nie publ., przytoczone w Komentarzu do Kodeksu postępowania cywilnego pod red. Prof. T. Erecińskiego, wyd. 4, str. 673). W tym miejscu wskazać należy, że w przypadku nie rozstrzygnięcia przez sąd o całości żądania strona może złożyć wniosek o uzupełnienie orzeczenia (art. 351 § 1 k.p.c.). Jeżeli natomiast wniosła środek odwoławczy dotyczący przedmiotu nieobjętego rozstrzygnięciem w sentencji orzeczenia, to środek ten podlega odrzuceniu jako niedopuszczalny z powodu braku substratu zaskarżenia (zob. np. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 1997 r. II CKN 15/97, z dnia 8 lipca 1997 r. I CZ 76/97, z dnia 21 kwietnia 1998 r. III Cz 43/98 oraz z dnia 28 maja 1998 r. III CKN 409/98).

Przez nie zamieszczenie w orzeczeniu kończącym rozstrzygnięcia o kosztach procesu należy rozumieć nie tylko sytuację, gdy sąd w ogóle nie rozstrzygnął w nim o kosztach procesu, ale również sytuację, gdy wprowadził w nim rozstrzygnięcie w tym przedmiocie, ale ograniczone tylko do samych kosztów sądowych, z pominięciem składających się na koszty procesu uzasadnionych wydatków stron z tytułu ustanowienia profesjonalnego pełnomocnika w sprawie, w wypadku złożenia przez stronę wniosku o ich zasądzenie na jej rzecz przed wydaniem co do meritum orzeczenia kończącego postępowanie.

Reasumując - brak negatywnego rozstrzygnięcia w sentencji wyroku o kosztach procesu nie daje podstawy do wniesienia apelacji od niewydanego w tej materii orzeczenia. Skutkuje to w realiach niniejszej sprawy dla apelantki brakiem przedmiotu zaskarżenia, a w rezultacie przesądza o niedopuszczalności jej apelacji w zakresie w jakim została ona skierowana do rozstrzygnięcia o kosztach procesu na podstawie art. 370 k.p.c.

Z tych wszystkich względów orzekając jak punkcie sentencji wyroku Sąd Okręgowy oparł się na treści art. 370 k.p.c. odrzucił apelację powoda w zakresie w jakim została skierowana do rozstrzygnięcia o kosztach procesu, jako niedopuszczalną.